

MEEDIAPÄDEVUSE INFOKIRI

September 2025

Haridus- ja Teadusministeerium koostöös riigi meediapädevuse võrgustikuga on kokku pannud infokirja, millest leiata info ja praktilisi soovitusi meediapädevuse arendamiseks. Infokiri on mõeldud eelkõige haridustöötajatele, palume see edastada kõigile, kel võiks olla huvi meediapädevuse teemad vastu.

Palume kõigil soovijal registreerida end infokirja tellijateks.

[Registreeru](#)

Ootame kõiki huvilisi liituma ka Meediapädevuse Seltsi Facebooki grupiga, et olla jooksvalt kursis värskema teemakohase info ja jagada teadmisi meediapädevusest: <https://www.facebook.com/eroungsm/mediapadevuse/selts>

Konverents „Sotsiaalmeedia pole mingi tilulilu“

7. oktoobril kell 9.30–16.30 toimub Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsikeskuses ühiskonnateaduste instituudi konverents „Sotsiaalmeedia pole mingi tilulilu“. Üritus annab värskemaid teadmisi sotsiaalmeedia trendidest ja nende mõjust noortele, pöörates erilist tähelepanu soopõhistele narratiividele. Osalejad lahkuvad sündmuselt uute materjalide ja ideedega, millega noorte meediapädevusi arendada.

Sihtgrupp: haridustöötajad, laste ja noortega töötavad spetsialistid, lapsevanemad. Osalejatele väljastatakse Tartu Ülikooli täienduskoostöö tõend.

Kohtlajad: Maria Murumaa-Mengel, Maia Klaassen, Kaarel Lott, Gretel Juhanson ja Margus Vahter. Päevajuht ja korraldaja on Inger Klesment.

Osalemistasu: tasuta! [Registreeru konverentsile.](#)

Päevakava

- 9:30 – 10:00 Kogunemine ja hommikukohv
- 10:00 – 10:15 Avasõnad, Maria Murumaa-Mengel – „Sotsiaalmeedia pole tilulilu ehk miks me täna siin oleme?“
- 10:15 – 10:30 Noorte videointervjuud. Milline on noorte arvates turvaline, tähtsusetu ja päriselt nende reaalsusega arvestav meedia mõjusid käsitlev tund?
- 10:30 – 14:00 Ettekanded:
- 10:30 – 11:45 Kaarel Lott ja Maria Murumaa-Mengel – „Mehelikkuse ja naiselikkuse kujunemine digiajastul“

Milline on sotsiaalmeediast alguse saanud sugusid puudutavate ideoloogiate mõju mehlikkuse ja naiselikkuse standarditele? Kuidas sotsiaalmeedia mõjutab noorte arusaamu soorollidest?

- 12:00 – 12:45 Gretel Juhanson ja Margus Vahter – „TikToki värskend trendid ja naljakad meemid kui propagandatooristad noorte digimaailmas“

Kuidas populaarsed TikToki trendid ja meemid kujutavad soorolle, edastavad varjatud sõnumeid, mõjutavad noorte identiteeti?

- 13:00 – 13:45 Maia Klaassen – „Kui tehisintellekt loob ja levitab sisu, siis mida see tähendab noorte digikogemuse jaoks?“

Tehisintellekti roll sisu loomisel ja levitamisel. Kuidas algoritmide võivad võimendada soostereotüüpe ja eelarvamusi ning kuidas seda kriitiliselt analüüsida?

- 14:00 – 14:45 Lõunapaus sooja toiduga
- 15:00 – 16:00 Õpilasesannete loomise tööaod

Kaarel Loti töötuba „Kuidas noortega manofäärist rääkida?“ Kuidas analüüsida ja kasitada maskuliinsuse (ja sellega seonduva radikaliseerumise) narrative klassiruumis?

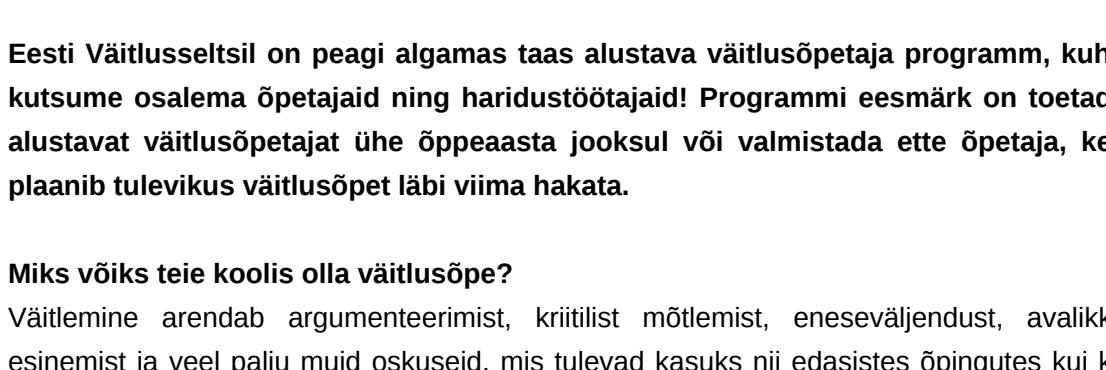
Maria Murumaa-Mengeli töötuba „Praktilised tööriistad stereotüüpide märkamisel ja purustamisel“ Kuidas käsitleda erisuguseid stereotüüpe sotsiaalmeedias (sh soolisi, rahvuslikke) ja arendada õpilaste kriitilist suhtumist sotsiaalmeedia kuvanditesse?

Gretel Juhanson töötuba „TikToki trendid, meemide ja varjatud sõnumite analüüs noortega“ Praktilised ülesanded TikToki trendide ja meemide analüüsimiseks sooidentiteedi ja seksuaalsusega seotud sõnumite osas.

Maia Klaasseni töötuba „Kuidas õpetada noortele, et TI ei ole neutraalne? Soolised kallutused ja kriitiline andmepädevus praktiliste ülesannete kaudu“ Kuidas õpetada noori ära tundma tehisintellekti loodud sisu soolisi eelarvamusi ja arendada andmepädevust?

- 16:30 Konverentsi lõpp

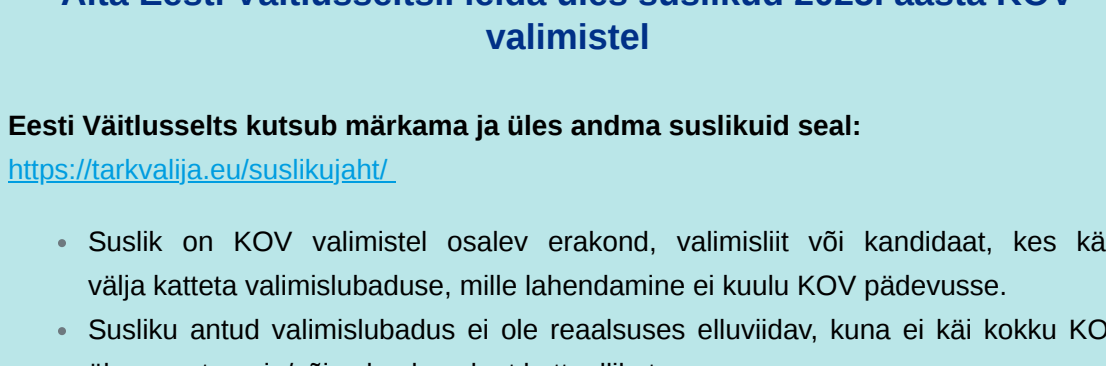
Konverentsi korraldab Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituut, rahastab Brili Nõukogu P2P programm.

Tehisaru minikursus õpetajatele, gümnaasiumi õpilastele ja lapsevanematele

Digi- ja meediapädevuste koolitaja ja Tartu Ülikooli infovastupidavuse noorenteadur Diana Poudel on valmis saanud [tehisaru_minikursuse](#), kus käsitletakse järgmisi teemasid:

- #1 Tehisintellekti ajalugu: 200 aastat unistusest reaalsuse (20 min)
- #2 Tehisintellekt algajatele: Kuidas keelemudelid töötavad (23 min)
- #3 Õpi tehisaru targalt juhendama: Kuidas kirjutada head viipa? (22 min)
- #4 Tehisintellekt ja tulevik: Majandus, haridus ja demokraatia (21 min)
- #5 Tehisaru ja turvalisus: Petturite ja vene troolide lihtsam elu (22 min)

Alustava väitlusõpetaja programm

Eesti Väitluseltsil on peagi algamas taas alustava väitlusõpetaja programm, kuhu kutsume osalema õpetajaid ning haridustöötajaid! Programmi eesmärk on toetada alustavat väitlusõpetajat õpetamise teemal või valmistada ette õpetaja, kes plaanib tuleviku väitlusõpet läbi viima hakata.

Miks võiks teie koolis olla väitlusõpe?
Väitlemine arendab argumenteerimist, kriitilist mõtlemist, eneseväljendust, avalikku esinemist ja veel palju muid oskuseid, mis tulevad kasuks nii edasistes õpingutes kui ka tööelus.

Kogu vajalikku info programmi sisu ja registreerimise kohta leiata kodulehelt <https://argument.ee/event/alustava-vaitleusopetaja-programmi/>. Kui Teil tekib veel küsimusi või sooviksite saada lisainfot, kirjutage aurelia@argument.ee.

Aita Eesti Väitluseltsil leida üles suslikud 2025. aasta KOV valimistel

Eesti Väitluselts kutsub märkama ja üles andma suslikuid seal:
<https://tarkvalija.eu/suslikujah/>

- Suslik on KOV valimistel osalev erakond, valimisliit või kandidaat, kes käib välja kaitseta valimisütladuse, mille lahendamise ei kuulu KOV pädevusse.
- Susliku antud valimisütladuse ei ole reaalsuses elluviidav, kuna ei käi kokku KOV ülesannetega ja/või sel pole selget katteallikat.

Väitluselts loobib nende vastanute vahel, kes leidsid üles ehtsad suslikud, auhindu välja. Loosid toimuvad Tark Valija kampaania sotsiaalmeediakanalitel: <https://www.instagram.com/tarkvalija/> ja <https://www.tiktok.com/@tarkvalija>

Jälgi meie kanaleid!
Suslikuid võib otsima minna nii ükski kui koos kollektiiviga, klassiga või noortegrupiga. Ühtlasi on peagi uuenemas Tark Valija ekraanimäng <https://tarkvalija.eu/>, mida olete palutud mängima.

Tark Valija kampaaniat kaasrahastab Euroopa Liit.

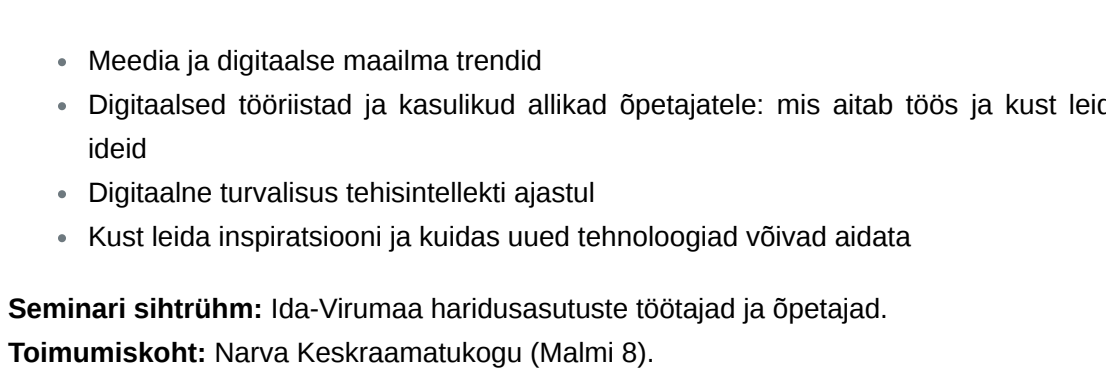

Meediahariduse konverents 2025: ekraanid ja hinged - elu digimaailmas

23. oktoobril toimub Rakveres aastakonverents, mis keskendub valeinfo ja info ülekülluse mõjule. Sõna saavad nii rahvusvahelised kui ka kohalikud eksperdid.

Konverentsi kava ja esinejad leiad [silt](#).

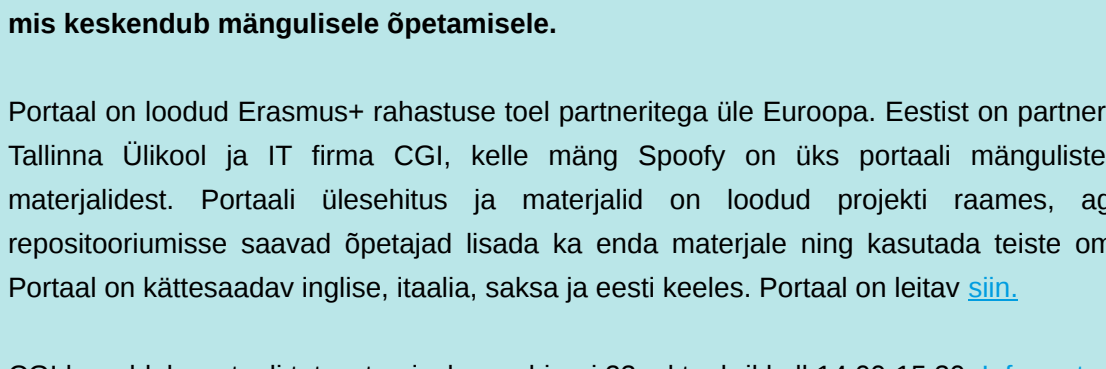
Saäl on praeguseks välja müüdnud, kuid ettekandeid saad jälgida ka RaRa veebilehel ja YouTube'i vahendusel.

Rahvusraamatukogu jätkab haridusprogrammidega Tõnismäe majas

Alates oktoobrist ootame teid taas osalema info- ja meediapädevuse haridusprogrammides. Tundide Libastused libaudele, Kuidas taltsutada raamatut? jm kohta leiad info RaRa haridusprogrammide lehel <https://www.rara.ee/programmid/>.

Uue õppeaasta alguses on hea meelde tuletada **Rahvusraamatukogu meediapädevuse võitriin**. Leida need veebilehel: <https://www.rara.ee/materjalid/?categories=meediapadevus>.

Ida-Virumaa õpetajad on oodatud osalema 20. septembril Narva Ameerika keskus

toimulval praktilisel seminaril digitooristade, meedia ja tehisintellekti teemal.

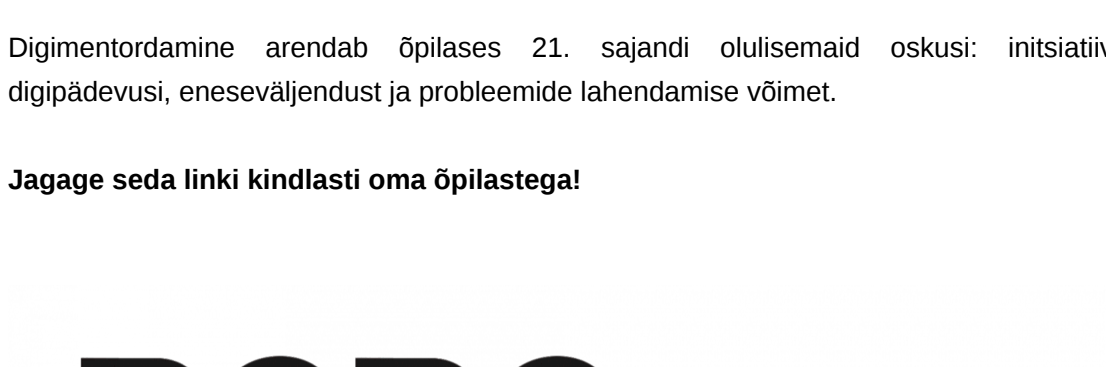
Osalemine on tasuta, eelregistreerimisega.

Projekti detailid ja registreerimine: <https://forms.gle/PYvBudFcu4rnybXG>
Koolitus toimub eesti keeles.

Teemad:

- Meedia ja digitaalset maailma trendid
- Digitaalsed tööriistad ja kasulikkud allikad õpetajatele: mis aitab töös ja kust leida liskid
- Digitaalset turvalisustehisintellekti ajastul
- Kust leida inspiratsiooni ja kuidas uued tehnoloogiad võivad aidata

Seminaris sihtgrupp: Ida-Virumaa haridusasutuste töötajad ja õpetajad.
Toimumiskohat: Narva Keskraamatukogu (Malmi 8).
Projekti toetab Narva Ameerika Keskus (Narva American Space).

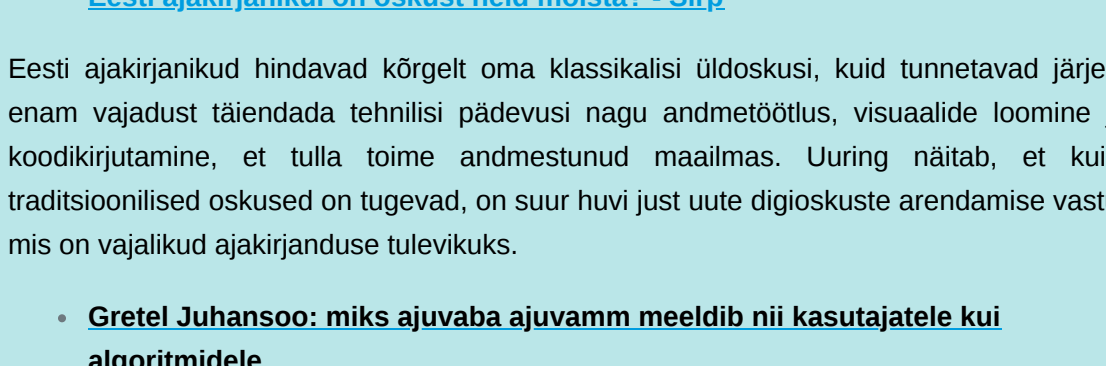

Avaneb uus küberturbe mänguliselt õpetamise portaal SuperCyberKids

Esimesel oktoobril avaneb uus õpetajatele mõeldud küberturbe materjalide portaal, mis keskendub mänguliselt õpetamisele.

Portaal on loodud Erasmus+ rahastuse toel partneritega üle Euroopa. Eestist on partnerid Tallinna Ülikool ja IT firma CGI, kelle mäng Spooly on üks portaali mängulisest materjalidest. Portaalil ülesehitus ja materjalid on loodud projekti raames, aga repositooriumisse saavad õpetajad lisada ka enda materjale ning kasutada teiste omi. Portaal on kättesaadav inglise, itaalia, saksa ja eesti keeles. Portaal on leitav [silt](#).

CGI korraldab portaali tutvustamiseks veebinari 23. oktoobril kell 14.00-15.30. [Info portaali kohta ja registreerumine.](#)

Digipädevuste arendamisega seotud uurimis- ja loovtöö

Kas teie õpilane otsib põnevat ja praktilist teemat, mis aitaks tal silma paista? Saate te lahendada meedia ja tehisintellekti teemal.

Digimontorit projekti veebileheküljel pakub rohkest inspiratsiooni õpilastele, kes soovivad oma digipädevusi kasutada millegi tõeliselt väärtusliku loomiseks. Tartu Ülikooli ja Tella ühise projekti Digimontorit eesmärk on julgustada õpilasi oma teadmisi jagama ja teisi aitama, muutes sellega oma kogukonda digiteadlikumaks.

Leheleht leiata:

- Näiteid nii põhikooli kui gümnaasiumi õpilastele jõukohastest uurimis- ja loovtöödest, alates digiturvalisuse aardeid õpetajatele ja eakate nutringidest kuni õpilasfirma loomiseni.
- Asjalikud abimaterjalid! Selged juhendid teooria koondamiseks ja praktilise töö ülesehitamiseks.
- Selged juhendid, mis toetavad õpilasi nende teekonnal ning annavad infot, kuidas uurimis- või loovtööga alustada.

Digimontorit arendab õpilaste 21. sajandi olulisemaid oskusi: initsiatiivi, digipädevusi, eneseväljendust ja probleemide lahendamise oskusi.

Jagage seda linki kindlasti oma õpilastega!

RAAMATUOSOVITUS RAHVUSRAAMATUKOGULT

Ettevaatus, ajuvamm!
<https://www.ester.ee/record=b5745615?est>

Jonathan N. Stea raamat "Ettevaatus, ajuvamm!" paljastab vaimse tervise seotud väärinfor, pseudoteaduse, aidalet lugejatel teha teadlikke otsuseid. Teos õpetab ära tundma eksitavaid praktikaid ja kaitsma end vaimset tervist ekspluaateeriva heaolubõustuse eest.

MEEDIAPÄDEVUSEST MEEDIAS

• **Uuring Eesti ajakirjanike andmepädevusest: Ainult andmetest ei piisa – kas Eesti ajakirjanikul on oskust neid mõista? – Sirt**

Eesti ajakirjanikud hindavad kõrgelt oma klassikalisi üldoskusi, kuid tunnevad järjest enam vajadust täiendada tehnilisi pädevusi nagu andmetöötlus, visuaalide loomine ja koodikirjutamine, et tulla toime andmestunud maailmas. Uuring näitab, et kuigi traditsioonilised oskused on tugevad, on suur huvi just uute digioskuste arendamise vastu, mis on vajalikud ajakirjanduse tulevikuks.

• **Gretel Juhanson: miks ajuvaba ajuvamm meeldib nii kasutajatele kui algoritmidele**

Ajuvamm ehk brain rot on sotsiaalmeediažanr, mis paistab silma sinutõhja ja absurdusega, kuid pakub noortele meelelahutust, kuuluvust ja ajutist põgenemist argimuredest ning selle populaarsust võimendavad nii kasutajate eelistused kui ka algoritmide. See žanr ei pruugi olla pelgalt digiajastu mõtletaiskus, vaid ka kultuuriline nähtus, mis täidab noorte seas sotsiaalseid, emotsionaalseid ja kogukondlikke rolle.

IGANÄDALANE ÜLEVADE INFOMÕJUTUSE KAJASTUSEST MEEDIAS

Infomõjutuse teemalised artiklid on koondatud andmebaasi, kus neid saab otsida märksõnade ja kuupäevade kaupa. Andmebaasi uuendatakse kord nädalas. <https://infomõjutus.streamlit.app/>

Haridus- ja Teadusministeerium
Munga 18, 50088 Tartu
info@hm.ee

[Kõnele](#) ja infokirjet toetada.

